

Generalforsamling 2003, tilmelding

Lokalmøder i Glostrup, Odense og Holbæk

Høringssager om gennemførelse af straffesager om seksuelt misbrug af børn (videoafhøringer), rammeafgørelse om angreb på informationssystemer, børnepornografi m.v., advokaters midlertidige beskikkelse som dommere, styrkelse af EU-samarbejdet om retlighedsfrakendelse, efterforskning og straf- forfølgning af krigsforbrydelser, fuldbyrdelse i EU af afgørelser om konfiskation

Vellykket studietur til Vietnam

104. Vold - Ungdomssanktion - Socialpædagogisk behandling
105. Varetægtsfængslinger - Begrundelser
106. Beviser - Efterforskningsforhør - Bevisumiddelbarhed
107. Forældelse - Afvisning
108. beviser - Hunde ID-test – Forsikringsbedrageri
109. Vold – Ungdomssanktion – Socialpædagogisk behandling - Erstatning
110. Vold – Nødværge – Exces – Slagsmål - Strafbortfald
111. Retsbøger

Bogomtale - "Strafansvar" af Vagn Greve & Jørn Vestergaard.

Strafferetspsykiatrisk symposium

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Landsforeningens bestyrelse:

Niels Forsby
formand, København

Michael Abel
Holbæk

Mogens Juhl
Odense

Steen Bech
næstformand, København

Karen Marie Dyekjær
Esbjerg

Hans Kjellund
Århus

Mona Martens
Aalborg

Sven-Erik Poulsen
København

Ansvarshavende redaktør:

Elsebeth Rasmussen

Oplagstal: **1100**

Formandens adresse:

Nansensgade 45 A, 1366 København K

Telefon 33 36 90 10
Fax 33 93 66 81

Et travlt år er ved at sluttes. Som det vil ses af det følgende, har foreningens bestyrelse ikke ligget på den lade side, der har været et væld af høringer, og også de seneste dage er der dukket nye høringssager op, som skal kopieres og sendes ud til bestyrelsen med en indstilling og besvares, inden år 2003 er blevet særlig gammel. Hu hej, hvor det går derudaf.

Formand og næstformand rejser rundt og opruster medlemmerne fagligt på lokalmøder.

Studietur til Vietnam er det også blevet til i år 2002, se Niels Forsbys rejsebeskrivelse i dette hæfte.

Og så er der de kære domme og kendelser, denne gang et par afgørelser om ungdoms-sanktion og et par interessante afgørelser om beviser.

Redaktørens nytårsforsæt er dels, at hun i det kommende hæfte vil udarbejde et register, så vent med indbinding, men også at hun vil rydde op i indkommen materiale, der måske så spændende ud, da det kom ind, og måske også er blevet bearbejdet til referat, men som i mellemtiden er blevet overhalet af udviklingen eller af andre grunde er blevet gammelt og uaktuelt, fordi andre og mere spændende sager kom ind.

Foreningens medlemmer ønskes et godt og arbejdsomt nytår.

Generalforsamling og kursus 2003

Bestyrelsen har nu fastlagt tidspunktet for det kommende forsvarerkursus, der vil finde sted **fredag den 2. maj 2003 på Sørup Herregaard, Ringsted.**

Programmet omfatter *generalsekretær Henrik Rothe* om "Hvidvaskning", *politimester Lars Findsen*, *advokat Hans Kjellund* og *advokat Jakob Lund Poulsen* om "Terrorlovgivningen".

Fredag aften vil der være middag med efterfølgende dans til orkester. Hvis der urtherover bliver underholdning, vil denne stå i terrorens tegn.

Generalforsamling afholdes **lørdag den 3. maj 2003 kl. 09.30** samme sted - denne gang uden afsluttende frokost, som de fleste alligevel springer over.

Der er nu åbent for tilmelding hos **advokat Michael Abel, Havnepladsen 6, 4300 Holbæk**, fax 59 43 01 12, tillige med depositum kr. 500 og angivelse af:

A	Overnatning både torsdag og fredag	kr. 3.000
B	Overnatning alene fredag	kr. 2.000
C	Ingen overnatning, men deltagelse i kursus og festmiddag	kr. 1.300
D	Alene deltagelse i kursus fredag, idet jeg desværre må fravælge selskabeligt fravær fredag aften	kr. 900
E	Alene deltagelse i generalforsamling lørdag	kr. 0

Formelig indkaldelse til generalforsamlingen kommer senere pr. brev, iflg. vedtægterne.

Medlemmer har fortrinsret. For ikke-medlemmer **tillægges 500 kr.** til de anførte kursusafgifter.

Lokalmøder i Glostrup, Odense og Holbæk

Formanden og næstformanden vil gerne hilse på medlemmerne på Fyn, Sjælland og omliggende øer ved tre forhåbentlig velbesøgte lokalmøder i Glostrup den 15/1 2003, (Glostrup Park Hotel, Hovedvejen 41, 2600 Glostrup), Odense den 5/2 2003 og Holbæk den 20/3 2003. Alle dage fra kl. 16.30.

Reserver allerede nu tidspunktet, men vent med tilmeldingerne til det **lokale bestyrelsesmedlem**, indtil der kommer en indbydelse ud med posten.

Programmet gengives nedenfor. Til deltagerne bliver der vedlagt bilagsmateriale.

1. Anonyme vidner.

De nye regler om ”forbedret vidnebeskyttelse” vil blive gennemgået – efterfølgende drøftelse af, hvordan vi bør forholde os til reglerne.

2. Afhøringer – forehold – rækkefølge.

Vi har tidligere drøftet spørgsmålet om tidspunktet for forehold, hvor det blev fremhævet, at det var ønskeligt fra forsvarerside, at vi fik lejlighed til at komme ind og stille spørgsmål, før anklageren tog hul på forehold fra tidligere forklaringer.

Vi ønsker en melding om situationen nu, særligt om man fra dommerside respekterer forsvarerens ønske om at komme til, før anklageren laver forehold – se U96.1427 ØLK.

Dernæst drøfte en særlig problemstilling inden for dette område, nemlig spørgsmålet om forehold over for vidner, som er fritaget for vidnepligt; eller snarere, om der er en pligt for disse til at være tilstede under foreholdet, som vel retteligt må betragtes som dokumentation - se U92.449H .

3. Pålæg – udeholdelse efter rpl. § 745 og § 748

Vi har tidligere haft lejlighed til at drøfte spørgsmålet om pålæg, og hvordan man fra forsvarerside kan forholde sig til disse. I den sammenhæng berørte vi muligheden som anført i stk. 1 af en fuldstændig – midlertidig – tilbageholdelse af oplysninger, men konkluderede, at den mulighed vist ikke blev udnyttet i praksis.

Det har imidlertid vist sig at være tilfældet, jf. Meddelelse nr. 70/2002, hvor Højesteret heldigvis endte med at fastslå, at betingelserne for udeholdelse ikke var tilstede.

Der vil være en drøftelse af, hvad betingelserne for udeholdelse er, og hvordan vi som forsvarere kan/bør reagere.

4. Salærer.

Gennem de seneste måneder har Landsforeningens sekretariat fået nogle henvendelser, der drejer sig om utilfredshed med tildelte salærer i forhold til de gældende takster. Dels i form af, at der gives for lidt i forhold til taksterne, dels i form af, at reglerne omkring salærer for aflyste domsforhandlinger administreres for restriktivt.

Vi vil gerne høre nærmere om jeres erfaringer på området med henblik på at vurdere, om tilstanden er sådan, at Landsforeningen skal reagere.

5. Kaffeklubben/uformelle faste sammenkomster.

Hvordan går det?

6. Eventuelt.

Høringssager om gennemførelse af straffesager om seksuelt misbrug af børn (videoafhøringer), rammeafgørelse om angreb på informationssystemer, børnepornografi m.v., advokaters midlertidige beskikkelse som dommere, styrkelse af EU-samarbejdet om rettighedsfrakendelse, efterforskning og strafforfølgning af krigsforbrydelser, fuldbyrdelse i EU af afgørelser om konfiskation.

Justitsministeriet
Politikontoret

Østergade 16
11. november 2002

Vedr.: J.nr. 2000-945-0416. Betænkning nr. 1420/2002 - Gennemførelse af straffesager om seksuelt misbrug af børn.

Justitsministeriet har med skrivelse af 25. september 2002 anmodet om en udtalelse om ovennævnte betænkning.

Arbejdsgruppens forslag har været forelagt Landsforeningens bestyrelse, der kan tiltræde, at der indføres lovregulering af brugen af videoafhøringer som bevismiddel under domsforhandlingen af straffesager.

Bestyrelsen kan ligeledes tiltræde, at der skabes hjemmel til, at der i alle tilfælde, inden der foretages videoafhøring af et barn, og uanset om der på tidspunktet for afhøringen er en konkret mistænkt eller sigtet gerningsmand, kan beskikkes forsvarer for den, der er eller senere måtte blive mistænkt eller sigtet i sagen.

Bestyrelsen kan imidlertid ikke tiltræde anbefalingerne fra flertallet i arbejdsgruppen, hvorefter den mistænkte/sigtede afskæres fra at overvære afhøringen fra et monitorrum, således at man via lovgivningen skulle gå ind og ændre den højesteretspraksis, der har udviklet sig.

Bestyrelsen, hvis medlemmer både virker som bistandsadvokater for forurettede børn og som forsvarere, deler ikke de børnesagkyndiges opfattelse, hvorefter den nu-gældende retstilstand skulle gøre børnene mere nervøse eller uvillige til at udtale sig.

Det er på den anden side af afgørende betydning for børnene, at man kan tilsikre dem, at når afhøringen er overstået, er man færdig. Børnene risikerer ikke at skulle igennem det hele én gang til, fordi den sigtede/mistænkte skal have forelagt materialet efterfølgende og have adgang til at stille supplerende spørgsmål. Det vil i alle tilfælde med sikkerhed blive vanskeligere at få barnet til at udtale sig i anden omgang, hvis spørgetemaet er gendrivelse af punkter i den første forklaring.

Bestyrelsen kan med hensyn til de retssikkerhedsmæssige aspekter i det hele tiltræde mindretallet, Thomas Rørdam, Eva Smith og Bente Sorgenfreys opfattelse gengivet i betænkningen side 112 ff.

En forsvarer, der overværer en videoafhøring uden klient, vil have vanskeligt ved at stille supplerende spørgsmål uden at have drøftet dette med den mistænkte/sigtede.

En forudgående samtale med den mistænkte/sigtede råder ikke bod herpå, idet videoafhøringen jo skal foretages tidligt i forløbet, og oftest er den første grundige afhøring af barnet.

Dertil kommer, som anført af mindretallet, at der er risiko for, at barnet, hvis det skal indkaldes til en fornyet videoafhøring som følge af manglerne ved den første, er udsat for en forøget risiko for at blive påvirket af omgivelserne, herunder at forældre eller omsorgspersoner modsætter sig den fornyede afhøring.

Bestyrelsen skal således anbefale, at der ikke i forbindelse med lovreguleringen gøres ændringer i den retstilstand, som Højesteret har fastslået.

Med hensyn til, hvor meget og hvorledes barnet eventuelt skal underrettes, kan bestyrelsen ligeledes tiltræde mindretallets synspunkter gengivet i betænkningen side 126 f.

Endelig kan bestyrelsen tiltræde mindretallets subsidiære forslag side 128 om, at sigtede/mistænkte får lejlighed til gennemsyn af videobåndet umiddelbart efter forklaringens afgivelse, hvis han ikke må overvære den fra et monitorrum, og således at barnet venter, for at eventuelle supplerende spørgsmål stilles til barnet straks efter gennemsynet, og inden barnet forlader politistationen.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Det Internationale Kontor

Østergade 16
20. november 2002

Vedr.: J.nr. 2002-165-0342. Høring vedr. forslag til rammeafgørelse om angreb på informationssystemer.

Justitsministeriet har med skrivelse af 12/11 2002 anmodet om en udtalelse vedr. ovennævnte.

Forslaget har været forelagt bestyrelsen og giver ikke anledning til bemærkninger.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

På tilsvarende måde er svaret den 3. december til samme om:

J.nr. 2002-1660/5-0045. Forslag til rådsafgørelse om styrkelse af samarbejdet mellem medlemsstaterne vedr. afgørelser om rettighedsfrakendelser.

og den 5. december om:

J.nr. 2002-1660/5-0043. Forslag til rådsafgørelse om efterforskning og strafforfølgning af krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden m.v.

Justitsministeriet
Lovafdelingen

Østergade 16
25. november 2002

Vedr.: J.nr. 2001-730-0437. Forslag til lov om ændring af straffeloven, adoptionsloven og retsplejeloven. (Børnepornografi, seksuel udnyttelse af børn og salg af børn).

Justitsministeriet har med skrivelse af 28. oktober 2002 anmodet om en udtalelse om ovennævnte lovudkast.

Sagen har været behandlet af bestyrelsen, der deler Advokatrådets tidligere udtrykte betænkeligheder mod at kriminalisere tegninger eller "fiktiv børnepornografi", jfr. udkastets § 235 og bemærkningerne hertil.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Procesretskontoret

Østergade 16
25. november 2002

Vedr.: J.nr. 2002-740-0181. Advokaters midlertidige beskikkelse som dommere, revision af retsplejelovens § 44 c.

Justitsministeriet har med skrivelse af 24. oktober 2002 anmodet om en udtalelse om ovennævnte bestemmelse.

Sagen har været behandlet af bestyrelsen, der kan tiltræde, at ordningen gøres permanent.

Bestyrelsen foreslår tillige, at den første konstitution skal kunne forlænges i de situationer, hvor advokaten beslutter sig for at søge stilling som dommer, således at konstitutionen kan forlænges, indtil advokaten efter reglerne kan opnå ansættelse.

Hvis en advokat under sin midlertidige beskikkelse får en bedømmelse, der gør det sandsynligt, at den pgl. vil kunne påregne at få en dommerstilling, vil han eller hun undertiden ikke have noget arbejde at vende tilbage til i ventetiden modsat offentlige ansatte.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Civil- og Politiafd.
Det Internationale Kontor

Østergade 16
12. december 2002

Vedr.: J.nr. 2002-165-0368. Forslag til rammafgørelse om fuldbyrdelse i Den Europæiske Union af afgørelser om konfiskation.

Justitsministeriet har med skrivelse af 22. november 2002 anmodet om en udtalelse om ovennævnte forslag.

Sagen har været behandlet af bestyrelsen, der bemærker, at forslaget vil medføre, at man, for så vidt angår en meget bred vifte af lovovertrædelser, der er optaget på en "positivliste", opgiver kravet om dobbelt strafbarhed og prøvelse af kravet, ud over nogle helt formelle kriterier om manglende fuldbyrdelsesattest eller alvorlige mangler ved denne.

Efter den nugældende konvention om straffedommes internationale retsvirkninger er der flere sikkerhedsgarantier, som ville bortfalde med forslagets gennemførelse.

I forbindelse med et hørings svar den 29. august 2002 om Kommissionens Grøn-bog om strafferetlig beskyttelse af fællesskabets finansielle interesser m.v., har bestyrelsen udtrykt betænkeligheder ved den foreslåede harmonisering af de straffeproc-suelle regler, og bestyrelsen har tidligere henledt opmærksomheden på, at der kan være afgørende betænkeligheder ved uden videre at acceptere afgørelser, der er afsagt af andre nationale domstole.

Tilsvarende betænkeligheder gør sig gældende ved den nu foreslåede rammeaf-gørelse, hvorfor bestyrelsen ikke kan anbefale det foreslåede.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Vellykket studietur til Vietnam

Landsforeningen gennemførte i første halvdel af november 2002 en studietur til Nordvietnam. Turen gav deltagerne et godt førstehåndsindtryk af et samfund i hurtig udvikling fra socialistisk planøkonomi til et mere liberalt økonomisk system, fra et etpartistyrer samfund hen mod en demokratisk retsstat.

Vi var en gruppe på 13 advokater plus 7 ægtefæller (heraf 1 dommer), der hurtigt fandt sammen i et meget behageligt og til tider ret morsomt fællesskab.

Programmet var lagt i samarbejde med Jopso, det danske Danida projekt indenfor retssek-toren i Vietnam, med Thorkild Høyer i spidsen, som er beliggende i Hanoi. Jopso arbejder tæt sammen med anklagemyndig-heden, domstolene og nationalforsamlingen, så vi fik gennem samtaler med repræsentanter for disse på de forskellige niveauer og især med repræsentanter for nationalforsamlingen et rimeligt godt indblik i den øjeblikkelige situation og de udfordringer, det vietnamesiske samfund, herunder ikke mindst retssek-toren,

står overfor. Der er naturligvis lang vej igen, men udviklingen er meget fornuftig og bevidst ikke forceret.

Vietnamesisk dommer fotograferet af Mette Lauritzen. Baggrunden er rød.

Vi var ikke kun i Hanoi, men fik også mulighed for at stifte bekendtskab med tilstanden i provinsen, nærmere betegnet i Lang Son, ca. 50 km fra den kinesiske grænse. Den store nabo i nord har stor betydning for Vietnam; der skæves meget til udviklingen dér.

På provinsniveau slår reformarbejdet også igennem, men det går langsomt, retssekto- ren er ikke det højest prioriterede område. Der er tale om voksende åbenhed. Således fik vi lejlighed til at besøge et fængsel ude på landet, de indsatte var dog stort set gemt af vejen!

Masseorganisationerne spiller fortsat en stor rolle. Man får et blandet indtryk; nogle, f.eks. "Fatherlandsfront", virker noget konservative, mens andre, eksempelvis kvindeunionen, gør et meget sympatisk og progressivt indtryk.

Vi fik heldigvis også tid til lidt sight-seeing i det meget smukke land; et weekend- cruise på et dejligt træskib i Ha-Long Bay bl.a. med mulighed for en dukkert, en tur med robåd ad floden fra Chua Huong sydligt for Hanoi, til Duftenes Pagode og meget mere .....

Mens jeg skriver dette, drømmer jeg mig tilbage til et hanoisk gadekøkken - en him- melsk oplevelse.

Prøv det.

Niels Forsby

Landsforeningens Meddelelse 104/2002

Vold - Ungdomssanktion - Socialpædagogisk behandling

Straffelovens § 74a og § 245

Tre unge tiltalte på, hhv. 15, 15 og 17 år, var tiltalt for vold efter § 245, ved om afte- nen at have indfundet sig ved et sommerhus med slagvåben, brudt ind og tævet ejeren sammen med tre yderligere tiltalte. B endvidere for vidnetrusler, og de to øvrige, C og E, for mindre berigelseskriminalitet, brugstyveri og hærværk. Idømt ungdoms- sanktion. Trods forudgående qphold og socialpædagogisk udredning skulle foran- staltningen indledes med et ophold på to måneder i sikret institution.

Retten i Kalundborg SS 514/2002, 31/10 2002

Alle de tiltalte var i hovedforholdet, nr. 19, tiltalt for legemsangreb af særlig rå og brutal karakter efter straffelovens § 245, ved i september 2002 at have indfundet sig ved et sommerhus, hvortil de medbragte slagvåben i form af et baseballbat, et dækjern, 1-2 rørtænger og en rive, hvorpå de brød ind i sommerhuset og overfaldt beboeren, der blev slået, bl.a. under anvendelse af de medbragte slagvåben, og sparket i hovedet og på kroppen, hvorved han pådrog sig flænger i ansigtet og i baghovedet, klinisk næsebrud, stiksår over venstre albue, slagmærker i nakken og på venstre overarm, samt pådrog sig flænge i den ene nyre.

B havde 2 uger senere under transportkørsel i en patruljevogn fra retten til en ungdomsinstitution med trussel om vold mod den medtiltalte D og hans nærmeste forsøgt at påvirke denne til at undlade at afgive forklaring om B's medvirken i hovedforholdet.

B, C og E var ikke tidligere straffet.

Retten lagde bl.a. på grundlag af lægeattest og den overfaldnes forklaring til grund, at denne i hvert fald blev slået kraftigt 2 gange i hovedet, dels i ansigtet, dels i baghovedet, samt flere gange på overkroppen, på venstre skulder og i nakken, samt på begge arme, alt med en betydelig kraft. Det fandtes bevist, at B havde slået 2 gange med riven. Volden blev henført under § 245, stk. 1, jfr. § 80, og fire af de tiltalte, herunder B, C, E og F, blev dømt herfor. B tillige for vidnetruslerne. F fik 60 dage betinget fængsel. B, C og E ungdomssanktion. De sidste tre havde været varetægtsfængslet fra den 3/9 2002.

De tre skulle i op til 2 år undergive sig tilsyn og struktureret socialpædagogisk behandling, herunder med kontrol mod misbrug af alkohol og narkotika, samt de første 2 måneder anbringes på en sikret afdeling og herefter i indtil 12 måneder anbringes på en døgninstitution eller et godkendt opholdssted. Der var videre vilkår om tilbageførsel samt længstetid (højst 1 år og 6 måneder for opholdet på døgninstitution/godkendt opholdssted og højst 12 måneder på en sikret afdeling).

- 00000 -

En af forsvarerne tilføjer bl.a., at de tre havde været varetægtsfængslet i surrogat indtil domsafsigelsen på to sikrede ungdomsinstitutioner. En ansat på en af institutionerne forklarede under domsforhandlingen, at der var foretaget den udredning vedr. to af de der anbragte, der skulle danne grundlag for den videre behandling hos de kommu-

nale myndigheder. Forsvareren kunne oplyse, at det også gjaldt den tredje. Forsvareren fortsætter:

"De første to måneder efter § 74a var derfor overflødige, hvilket jeg påpegede under proceduren.

Der forelå en handlingsplan fra kommunen, men ikke noget endeligt anbringelsessted.

Retten fulgte ikke vor henstilling, men gik lige frem efter anvisningen i bemærkningerne.

I virkeligheden bliver der herefter tale om frihedsberøvelse i 4 måneder, samt tiden fra dommen er afsagt indtil fuldbyrdelse, hvoraf de sidste to måneder må anses for overflødige, når den udredning, der er forudsætningen for de første 2 måneder, er sket.

Anvisningen forekommer at være for stiv. Jeg vil derfor foreslå, at foreningen tager problemet op på rette sted."

- oo0oo -

Redaktøren henviser til omtale af Vagn Greves bog senere i hæftet.

Landsforeningens Meddelelse 105/2002

Varetægtsfængslinger - Begrundelser

Retsplejelovens § 764

Rettens afgørelser om varetægtsfængslinger (og disses forlængelse) skal begrundes. Ikke blot med standardformuleringer fra tekstbehandlingsanlægget, men "de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for varetægtsfængsling er opfyldt."

Nedenfor er - lidt tilfældigt - valgt to sager, der viser noget om, hvorledes begrundelseskravet stadig praktiseres.

1) Ø.L. 16. afd. kære nr. S-1595-02, 3/5 2002

D på 20 år var den 14/4 2002 fremstillet i grundlovsforhør sigtet for overtrædelse af straffelovens § 245, subsidiært § 244, ved at have slået en anden adskillige gange evt. med et knøjern. Der var erkendelse, dog at der kun blev slået to gange og ikke med knøjern. Han blev varetægtsfængslet til 3/5 på RPL § 762, stk. 2, nr. 2. Ved fristforlængelsen begærede anklagemyndigheden fristen forlænget med 4 uger. D protesterede og henviste navnlig til psykologerklæring af 15/4 og lægeerklæring af 22/4 2002.

Byretten afsagde følgende kendelse:

"Grundlaget for rettens kendelse af 14. april 2002 findes fortsat at foreligge, jf. retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2.

T h i b e s t e m m e s:

Arrestanten D bør forblive varetægtsfængslet.

Fristen fastsættes til 2 uger, således at den udløber den 17. maj 2002."

Kendelsen blev påkæret.

Med D's indforståelse blev der truffet afgørelse om ambulans mentalundersøgelse.

Af kæreskriftet fremgik bl.a., at efterforskningen, herunder afhøring af forurettedes søn, syntes at vise, at der var blevet slået med en mobiltelefon. Der havde været en vis forudgående kontakt mellem parterne med skældsord.

Forsvareren fortsatte:

"Som begrundelse for løsladelsen gør jeg gældende, at retshåndhævelsen efter 19 dages varetægtsfængsling i en sag af den pågældende karakter ikke vil lide skade ved en løsladelse. Efter de afgivne forklaringer stiller det sig endvidere meget tvivlsomt, om den aktuelle straf vil blive 60 dages fængsel.

Fast praksis i den slags voldssager er samfundstjeneste, selv i alvorligere voldssager end denne. Der vedlægges et par eksempler herpå. Jeg skal derfor også henvise til rpl. § 762, stk. 3 om højst 30 dages fængsel.

Ydermere har det vist sig, at et tidligere fængselsophold har udløst en depression og aggression, som sigtede forinden fængslingen selv havde søgt psykologhjælp for. Af vedlagte erklæring af 15. april fremgår det netop: "Fængselsopholdet har virket stærkt

traumatiserende på D, og han har siden frembudt depressive symptomer samtidig med, at han fik alvorlige problemer med at styre sit temperament."

Et fortsat fængselsophold vil ikke virke specialpræventivt, tværtimod kan det udløse mere vold. Da jeg ved selvsyn havde konstateret, at sigtede var gået i frivillig isolati-
on og fremstod som endog meget deprimeret, anmodede jeg fængslets læger om en udtalelse. Af vedlagte udtalelse af 22. april anbefaler lægerne en mentalundersøgelse, som skal foregå ambulantly og som han har indvilliget i. En fortsat varetægtsfængsling af en måske syg og strafuegnet person strider også mod proportionalitetshensynet i rpl. § 762, stk. 3."

Landsretten udtalte:

"Forsvareren har indgivet kæreskrift.

I henhold til de af byretten anførte grunde

b e s t e m m e s:

Den påkærede kendelse stadfæstes."

2) Ø.L. 1. afd. kære nr. S-1717-02, 14/5 2002

M på 18 år blev varetægtsfængslet den 16/4 2002 sigtet for tyveri sammen med tre medgerningsmænd, hvoraf to var varetægtsfængslet og den tredje ukendt. De skulle være brudt ind i et revisionskontor og have stjålet computere for ca. 181.000 kr.

M og en af de øvrige fængslede nægtede. H erkendte derimod, herunder at de to andre skulle have været med. Hans sag blev berammet som tilståelsessag, men i et retsmøde den 29/4 meddelte han, at han alligevel ikke ønskede sagen afgjort som tilståelsessag. Han blev ikke afhørt om årsagen hertil.

M var ustraffet bortset fra en enkelt bøde. Efter en 4 ugers varetægtsfængsling var der udfærdiget anklageskrift med bemærkning om, at sagen skulle berammes over to dage for alle tre sigtede.

Anklagemyndigheden begærede 14 dage på det hidtidige grundlag. M protesterede.

Retten afsagde følgende kendelse:

"Grundlaget for rettens kendelse af 29. april 2002 findes fortsat at foreligge, jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3.

T h i b e s t e m m e s:

Arrestanten M bør forblive varetægtsfængslet.

Fristen fastsættes til 14 dage, således at den udløber den 27. maj 2002."

Sagen blev kæret med kæreskrift, hvor ovennævnte sagsforløb blev beskrevet. Forsvareren tilføjede:

"Det må derfor anses som meget tvivlsomt, om sagen kan blive berammet inden de 14 dage er gået.

Da der er tale om en ung, ustraffet person, er det min opfattelse, uanset det beløb der angives at være stjålet for, at han ikke ved en domfældelse vil få en ubetinget fængselsstraf. En afgørelse om samfundstjeneste ved en domfældelse er mere realistisk, men en yderligere varetægtsfængsling vil gøre denne afgørelsesform illusorisk.

Jeg gør derfor gældende, at en fortsat varetægtsfængsling strider mod proportionalitetshensynet i rpl. § 762, stk. 3."

Landsretten udtalte (gæt engang):

"Forsvareren har indgivet kæreskrift.

I henhold til de af byretten anførte grunde

b e s t e m m e s:

Den påkærede kendelse stadfæstes."

Landsforeningens Meddelelse 106/2002

Beviser – Efterforskningsforhør - Bevisumiddelbarhed

Retsplejelovens § 747

Anklagemyndigheden begærede indenretlig afhøring af to kvinder i en narkotikasag med henblik på at fastlægge vidnernes forklaring som led i sagens efterforskning og med henblik på stillingtagen til tiltale spørgsmålet i sagen mod A. Byretten imødekom

det begærede, landsretten fandt i overensstemmelse med forsvarerens anbringender ikke, at der i sagen forelå sådanne særlige omstændigheder for at fravige det sædvanlige udgangspunkt om, at vidneforklaring afgives for den dømmende ret. Heller ikke anklagemyndighedens overvejelser med hensyn til tiltalerspørgsmålet kunne føre til at afhøre vidnerne i medfør af RPL § 747.

ØL 12. afd. kære nr. S-3510-02, 21/10 2002

A var sigtet for overtrædelse af straffelovens § 191, stk. 2, ved at have medvirket til udførsel af 1 kg heroin fra Danmark til Norge. De to vidner blev imidlertid stoppet i tolden og heroinen fundet. Vidnerne var sigtet i Norge, men sagen mod dem var endnu ikke afgjort. De var afhørt én gang af det norske politi og to gange af dansk politi, og havde forklaret om kontakt på mobiltelefon til A og en eftersøgt person.

Anklageren gjorde gældende, at vidnernes forklaring skulle bruges med henblik på spørgsmålet om tiltalerejsning mod A og til sikring af bevis, der ellers kunne befrygtes at gå tabt. Det ville med stor sandsynlighed være vanskeligt eller umuligt for vidnerne at huske tid og sted for mobiltelefonopkald, såfremt de først skulle afhøres herom for et nævningeting på et senere tidspunkt. Vidnerne ville blive indkaldt til at afgive forklaring på ny under domsforhandlingen.

Forsvareren gjorde gældende, at udgangspunktet var, at bevis skal føres direkte for den dømmende ret. Hensynet til tiltalerejsning og bevissikring kunne ske ved, at vidnerne på ny afhørtes af politiet.

Byretten udtalte:

"Efter det oplyste må vidnernes forklaring anses for centrale for spørgsmålet om tiltalerejsning. Henset til karakteren af temaet for afhøringerne og de krav dette stiller til vidnernes erindring, må det endvidere befrygtes, at dette bevis kan gå tabt, såfremt forklaringerne skal afvente domsforhandlingens foretagelse.

Retten finder herefter, at betingelserne for indenretlig afhøring af vidnerne efter retsplejelovens § 747, stk. 1, er opfyldt.

Anklagemyndighedens begæring tages derfor til følge."

Forsvareren kærede til landsretten med kæreskrift. Landsretten bemærkede:

"Vidneafhøring forud for tiltalerejsning er efter det oplyste begæret, dels med henblik på at opnå en bevissikring, dels med henblik på anklagemyndighedens overvejelser af tiltalespørgsmålet.

Landsretten finder ikke - mod forsvarerens protest - at der i denne sag foreligger sådanne særlige omstændigheder for at fravige det sædvanlige udgangspunkt om, at vidneforklaring bør afgives direkte for den dømmende ret, og landsretten finder heller ikke, at anklagemyndighedens overvejelser med hensyn til tiltalespørgsmålet i det foreliggende tilfælde kan begrunde, at afhøring af de omhandlede vidner i medfør af retsplejelovens § 747 finder sted."

Vidneafhøringen i medfør af § 747 blev således ikke tilladt.

Landsforeningens Meddelelse 107/2002

Forældelse - Afvisning

Straffelovens § 94

T, der var tiltalt for skatte- og moms- og momssvig samt socialbedrageri, sammenlagt over 1 mio. kr. i 1990-1991, fik medhold i, at sagen skulle afvises på grund af forældelse.

Københavns Byrets 41. afd. nr. 41-22697/02, 12/11 2002.

T var med anklageskrift af februar 1994 tiltalt for socialbedrageri, skatte- og moms- og momssvig ved i 1990-1991 at have oppebåret 36.690 kr. fra en arbejdsløshedskasse, skatteunddragelse på 55.000 kr. samt momsunddragelse på ca. 950.000 kr. Han begærede sagen afvist på grund af forældelse.

Det fremgik bl.a., at T var blevet afhørt i december 1993, hvor han fik at vide, at han fortsat var sigtet, men nægtede. Anklageskrift blev i maj 1994 forsøgt forkyndt for T, men forkyndelse kunne ikke finde sted, da T efter sin nevøs oplysning opholdt sig i Ægypten på ubestemt tid siden januar 1994.

I juni 1994, hvor politiet var på T's adresse, oplyste nevøen, at han 14 dage forinden havde talt med T, der ville komme til Danmark, så snart der var berammet et retsmøde. Det var ikke muligt for politiet selv at få kontakt med T i Ægypten.

Sagen blev herefter berammet til et retsmøde i november 1994, og nevøen underrettet herom måneden før, hvor han fik udleveret kopi af anklageskriftet.

Retsmødet i november blev aflyst dagen før foretagelsen, da "tiltalte er rejst tilbage til Ægypten..."

Iflg. politirapport af juni 1995 sås T fortsat at være udrejst med adresse i Ægypten.

I 1997 fik politiet at vide hos T's tidligere ægtefælle, at T opholdt sig i USA.

Det fremgik bl.a. af CPR-registeret, at T i august 1993 udrejste til Ægypten med adresse c/o (*..navn..*), El Dahria, Behira, Ægypten.

T forklarede, at han ikke erindrede afhøringen i 1993. Han rejste til Ægypten, hvor han havde fået arbejde vist i vinteren 1993-94. Noget af hans familie blev boende i hans lejlighed og skulle videresende hans post. Han havde været i Danmark flere gange, siden han flyttede, og han flyttede tilbage til Danmark ca. 5 måneder før retsmødet, da han var syg. Mens han var i Ægypten, fik han ikke henvendelser fra det danske politi.

Anklagemyndigheden gjorde gældende, at sagen ikke var forældet, da stævning var indleveret til retten i februar 1994, forfølgningen havde ikke været standset på ubestemt tid på grund af politiets forhold, men som følge af, at T havde unddraget sig forfølgningen ved at rejse til Ægypten.

Retten udtalte:

"De forhold, der er anført i tiltalen vedrører perioden 1990-1991 og forældes efter 5 år, jf. straffelovens § 93, stk. 2. Forældelsesfristen blev afbrudt ved indlevering af anklageskrift den 7. februar 1994. Sagen blev herefter udsat på politiets foranstaltning til konstatering af, hvornår tiltalte var i Danmark. Det lægges til grund, at politiet i den følgende 8 års periode har henvendt sig 2 gange til tiltaltes familie i Danmark for at få oplysninger om tiltaltes opholdssted.

Det lægges videre til grund, at politiet i hvert fald fra den 30. maj 1995 har været bekendt med den adresse i Ægypten, som tiltalte har opgivet til Folkeregisteret, uden at man har forsøgt at kontakte ham på denne adresse.

På denne baggrund findes anklagemyndigheden og politiet ikke at have foretaget tilstrækkelige foranstaltninger til at få sagen fremmet, hvorfor det lægges til grund, at forfølgningen har været standset på ubestemt tid, jf. straffelovens § 94, stk. 6, 2. punktum således, at forældelsesfristen løber videre, jf. § 94, stk. 6, 1. punktum. Idet det efter tiltaltes forklaring lægges til grund, at han rejste til Ægypten inden anklageskriftet blev indleveret til retten for at arbejde, og ikke for at unddrage sig forfølgning-

gen, jf. § 94, stk. 6, 3. punktum, er strafansvaret nu forældet. Tiltaltes påstand om sagens afvisning, jf. retsplejelovens § 927, jf. § 842 stk. 1, nr. 3, tages derfor til følge."

Landsforeningen Meddelelse 108/2002

Beviser - Hunde ID-test - Forsikringsbedrageri

Straffelovens § 279

Beviset for, at de tiltalte efter forudgående aftale skulle have begået forsikringssvig, brugstyveri samt hærværk ved at køre en brugsstjålet bil ind i A's bil, bestod i en hund-ID-test, hvor 3 hunde skulle have genkendt B's fært på kopiklude sikret fra den brugsstjålne bil. Retten fandt ikke, at der alene ved denne lugtsforsammenligning var ført et til domfældelse tilstrækkeligt bevis, hvorfor begge blev frifundet for de pågældende forhold.

Retten i Tåstrup SS 807/02, 3/12 2002

A og B var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 279, § 293, stk. 1 og § 291, stk. 2, ved i forening og efter forudgående aftale at have foretaget urigtig skadesanmeldelse til et forsikringselskab og fortiet, at A's bil, der holdt i Hedehusene, var blevet skadet ved, at B havde brugsstjålet en anden bil og påkørt A's bil med det formål, at A skulle have udbetalt forsikringssummen, alt hvorved forsikringselskabet led en væsentlig risiko for formuetab på kr. 31.000, ligesom de måtte udrede skaderne på kr. 16.126 på den brugsstjålne bil. B var tillige i forhold 2 tiltalt for at have kørt den brugsstjålne bil uden kørekort.

Begge nægtede sig skyldige.

Retten bemærkede:

"Tiltalte B har om sin færd på gerningstidspunktet forklaret, at han befandt sig hos sin kæreste i Charlotteager,¹⁾ og at han stak fra stedet, da politiet ankom, idet han var udeblevet i forbindelse med sin afsoning i Nyborg Statsfængsel.

Vidnet, politiassistent P, har bekræftet at tiltalte B blev anholdt den 6. januar 2002 kl. 00.16 under flugt fra kærestens lejlighed, og at tiltalte ved anholdelsen var iført boxershorts, t-shirt og bare tæer. Vidnet har endvidere forklaret, at tiltaltes sko og jakke

---

¹⁾ En vej nær Hedehusene og Høje Tåstrup

befandt sig i skabet i lejligheden, og at tiltaltes tøj hang på tørresnoren og forekom nyvasket.

Gerningstidspunktet i forhold 2 er oplyst til den 5. januar ca. kl. 23.46.

En lugtsporsammenligning fra Rigspolitichefens afdeling A har vist, at 3 hunde har påvist, at mistænkte fært findes på kopiklude af førersæde, rat, gearknop og tændingslås fra det brugsstjålne køretøj. Politiassistent K har oplyst, at halveringstiden på fært er 8-10 år.

Retten finder ikke, at der alene ved denne lugtsporsammenligning er ført et til domfældelse tilstrækkeligt bevis for, at tiltalte B var fører af den brugsstjålne bil på gerningstidspunktet. Den omstændighed at vidnet V har set en person med hestehale flygte fra stedet, kan ikke føre til et andet resultat.

Herefter og da der ikke er anført noget, som i øvrigt kunne føre til domfældelse vedrørende forhold 1 og 2, vil tiltalte B i det hele være at frifinde.

Som følge heraf og da der ikke i øvrigt er ført bevis for, at tiltalte A har forset sig som beskrevet i anklageskriftets forhold 1, frifindes tiltalte A ligeledes."

- oo0oo -

Det fremgår af den medsendte retsbog, at A bl.a. forklarede, at han på det påsigtede tidspunkt ikke havde set B i ca. 10 måneder. Han gik ud fra, at B sad i fængsel. Sidst de havde set hinanden, var her i retten, hvor B fik en dom på ca. 2 års fængsel. De har været bekendte i nogle år.

B bekræftede bl.a. på forespørgsel, at han har hestehale og har haft det i lang tid.

Politiassistent K beskrev teknikken med sikring af duftspor og forklarede om prøven således:

".. at den første hund hverken havde reaktion på tændingslåsen eller klude fra sædet og gearknop. Hund nr. 2 var først forelagt prøve fra tændingslåsen og fandt ingen spor. Hunden var herefter blevet forelagt klude fra sædet og havde her haft genkendelse vedrørende rør fra mistænkte. Hund nr. 3 var herefter først forelagt klude fra sæde og gearknop, men havde ikke nogen genkendelse. Hunden var herefter forelagt kluden fra tændingslåsen og havde her haft genkendelse af det rør, som mistænkte havde rørt ved. Herefter havde man indkaldt hund nr. 4, som først var forelagt klud vedrørende tændingslåsen. Hunden havde ikke haft nogen genkendelse vedrørende

denne klud. Hunden var herefter forelagt klud fra sædet og havde her haft genkendelse af det rør, som mistænkte havde rørt ved. Det vil sige, at tre hunde ud af fire hunde havde haft en genkendelse, hvilket efter teorien indebærer, at den pågældende person på et eller andet tidspunkt har haft berøring af de pågældende effekter.

Der skal ifølge vejledningen genkendelse fra tre hunde til for, at testen kan bruges. Det er ved en matematikprofessor udregnet, at hvis der sker en genkendelse af tre hunde ud af fire, er sandsynligheden på mere end 99%.²⁾

Forespurgt, hvorvidt der er usikkerhedsmomenter heri, forklarer vidnet, at hvis tre hunde udpeger en bestemt person, de der en til vished grænsende sandsynlighed for, at det er den pågældende person, der på et tidspunkt har været i forbindelse med de pågældende effekter. Der skal efter regelsættet anvendes tre hunde til en positiv ID-test. Der må alene indsættes én reservehund, hvis en af de øvrige hunde ikke kan foretage nogen genkendelse."

Vidnet var ikke ved testens foretagelse blevet kontaktet af en forsvarer, og der havde ikke været nogen forsvarer til stede under testen.

Landsforeningens Meddelelse 109/2002

Vold – Ungdomssanktion – Socialpædagogisk behandling – Erst.

Straffelovens § 74a, og § 288, erstatningsansvarslovens § 26

15-årig pige P idømt ungdomssanktion for et særdeles voldeligt overfald mod en anden pige, hvor to medsigtede piger fortsatte voldsudøvelsen og tvang ofret til at afføre sig sit tøj. De to andre indstillede voldsudøvelsen, da de troede, at ofret var død, men genoptog den, da de erfarede, at det ikke var tilfældet og de tre piger forsøgte at sætte ild til ofrets hår. Da P nu var anbragt på en ikke sikret institution, var det ikke anledning til at bestemme, at hun skulle afbryde opholdet her for at blive anbragt 2 måneder på en sikret institution, men der blev truffet bestemmelse om de øvrige foranstaltninger som led i § 74a. Udover andre erstatningskrav godtgørelse efter EAL § 26, stk. 3 på 10.000 kr.

Retten i Århus, 5. afd. ss 5.04674/02, 3/12 2002

P på 15 år var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 288, stk. 1, nr. 1 og § 245, stk. 1, vold af særlig farlig karakter ved sammen med to andre piger, hvis sag behandle-

---

²⁾ Redaktøren vil gerne hilse på denne matematikprofessor. Hun troede, at matematik var en mere eksakt videnskab.

des særskilt, at have slået og sparket O på kroppen og i hovedet, hoppe på hende, forsøge at sætte ild til hendes hår, fratage hendes tøj, taske, ur, armbånd og telefon m.v., alt hvorved hun pådrog sig brud i gulvet af højre øjenhule.

P erkendte kun simpel vold. Retten lagde til grund at hun havde været med til en form for afstraffelse af O og med de to andre været med til at sparke på denne, men at hun havde fjernet sig mens de øvrige fortsatte med at afføre O hendes tøj. De to øvrige indstillede voldsudøvelsen, da de troede, at O var død, men genoptog den, da de erfarede, at det ikke var tilfældet. Det var endvidere bevist, at de 3 piger forsøgte at tænde ild til Os hår, dels med en cigaretglød, der stammede fra P, dels – da P var gået fra stedet – med en lighter. P blev fundet skyldig også i den del af voldsudøvelsen, der fortsatte, efter hun forlod stedet midlertidigt, uden at hun søgte at standse volden, og forholdet blev henført under § 245. Hun blev frifundet for røveriet.

Hun havde forskyldt en længerevarende frihedsstraf, retten forsatte:

Tiltalte må efter de foreliggende oplysninger antages at have et udtalt behov for en struktureret og kontrolleret socialpædagogisk behandling og synes derfor klart omfattet af den personkreds, der er nævnt i straffelovens § 74 a. Det tiltrædes, at en afbrydelse af tiltaltes fortsatte ophold på X-Bo med henblik på en anbringelse på en sikret institution i 2 måneder, som en dom til ungdomssanktion normalt forudsætter, vil indebære en risiko for et ugunstigt resultat af den fortsatte behandling af tiltalte. En sådan anbringelse bør derfor undgås, men denne omstændighed bør ikke hindre, at der træffes bestemmelse om en ungdomssanktion efter straffelovens § 74 a på de vilkår, der er nævnt nedenfor.

Overfaldet på O var ikke foretaget under sådanne krænkende omstændigheder, at O havde krav på godtgørelse for tort, men hun fik for et særligt groft angreb på hendes person bl.a. tilkendt godtgørelse efter EAL § 26, stk. 3 på 10.000 kr.

Vilkårene skulle underkaste sig en struktureret kontrolleret socialpædagogisk behandling i 2 år under tilsyn af kommunen, således at hun i indtil 12 måneder anbragtes på en døgninstitution eller godkendt opholdssted og at hun skulle efterkomme pålæg fra de sociale myndigheder om opholdssted, herunder tilbageførsel til eller fortsat anbringelse på en sikret afdeling eller døgninstitution eller godkendt opholdssted inden for en længstetid af 1 år og 6 måneder.

---o0o---

Det fremgik af kommunens udtalelse, at P igennem meget lang tid ikke havde haft et stabilt skoleforløb eller en stabil hverdag. I umiddelbar forlængelse af den begåede

kriminalitet den 9/8 d.å. havde kommunen søgt at for hende anbragt på en sikret institution, hvor der imidlertid ikke var plads, hvorfor hun blev anbragt på et pædagogisk opholdssted X-Bo, og at hun var velplaceret her.

Bistandsadvokaten, der har indsendt sagen, havde som overskrift på sit følgebrev: "Blide danske kvinder i svøb."

Landsforeningens Meddelelse 110/2002

Vold - Nødværge - Exces - Slagsmål - Strafbortfald

Straffelovens § 13, § 244 og § 248

T og S var blevet tilkaldt af T's kæreste, der følte sig generet af 3-4 personer. Der opstod slagsmål og en nødværgesituation, dog at T overskred grænserne for lovlig nødværge i forhold til A, der bl.a. pådrog sig brud på knoglerne omkring øjeæblet. T blev frifundet. S havde tildelt B et slag på næsen og fik for slagsmål under særligt formildende omstændigheder strafbortfald.

Københavns Byrets 15. afd. nr. 14387/00, 19/12 2000

T og S, begge på 19 år, var tiltalt for vold efter straffelovens § 244, ved kl. 04.30 på gaden at have slået C, B og A adskillige gange i hovederne og på kroppene, ligesom de tiltalte adskillige gange sparkede C, B og A i hovederne og på kroppene, alt hvorved A bl.a. pådrog sig brud på knoglerne omkring højre øjeæble.

De tiltalte, der ikke tidligere var straffede, nægtede sig skyldige, og der blev afgivet forklaring af en lang række vidner. Forklaringerne er kun gengivet i retsbogen.

Resten er citat fra byrettens dom:

"Efter bevisførelsen, hvorunder der er afgivet til dels modstridende forklaringer, lægges det til grund, at de tiltalte ud på natten indfandt sig i Gothersgade efter at K havde bedt om at blive hentet af sin kæreste, tiltalte T, idet hun og nogle andre følte sig generet af nogle personer. Da de tiltalte kom frem, opstod der hurtigt et slagsmål, hvori deltog på den ene side de tiltalte og på den anden side B, A, C samt formentlig en kammerat til de sidstnævnte ved navn D. Det er efter forklaringerne ikke muligt nærmere at fastlægge, hvordan slagsmålet forløb i detaljer. Der er med hensyn til eventuelle spark alene fremkommet oplysninger om et enkelt eller et par lettere spark, men det er ikke med tilstrækkelig sikkerhed bevist, hvem af de tiltalte, der er ansvarlig herfor. Det må imidlertid antages, at de personer, som de tiltalte kom i slagsmål

med, optrådte aggressivt, og at de tiltalte havde grund til at opfatte situationen således, at de måtte forsvare sig mod angreb fra de pågældende.

Efter forklaringerne sammenholdt med de lægelige oplysninger findes det dog vedrørende tiltalte T at kunne lægges til grund, at han i forbindelse med slagsmålet tildelte A flere knytnæveslag i hovedet, hvorved denne pådrog sig brud på knogler omkring det ene øje. Under de ovenfor beskrevne omstændigheder og under hensyn til, at A er en væsentlig større person end tiltalte, findes tiltalte at have haft grund til at anse sig for berettiget til at udøve lovligt nødværge. Efter karakteren af volden findes tiltalte at have overskredet grænserne for lovligt nødværge, men da overskridelsen findes rimeligt begrundet i den af A fremkaldte ophidselse, frifindes tiltalte i medfør af straffelovens § 13, stk. 2.

Vedrørende tiltalte S findes det alene bevist, at han under slagsmålet tildelte B et slag mod næsen og derved overtrådte straffelovens § 244. Da der efter det beskrevne hændelsesforløb findes at foreligge særlig formildende omstændigheder, findes straffen for denne tiltalte at burde bortfalde, jf. straffelovens § 248."

Statskassen kom til at bære sagens omkostninger.

Landsforeningens Meddelelse 111/2002

Retsbøger

Efter RPL § 186, stk. 2, skal de vigtigste udtalelser af vidneforklaringer gengives så vidt muligt med vidnets egne ord. Et indsendt eksempel illustrerer dette.

"I forbindelse med en spiritussag skulle et vidne afgive forklaring om tiltaltes adfærd.

Vidnet forklarede bl.a. om tiltalte, at "... han lugtede af røg og øl, ligesom svigerfar!..."

Da dommeren dikterede dette ordret til retsbogen, måtte alle trække lidt på smilebåndene, hvilket foranledigede mig at oplyse dommeren om, at jeg ikke havde noget imod, dersom der alene blev tilført til retsbogen "...at tiltalte lugtede af røg og øl ...", hvortil dommeren belærte mig om, at det var dommeren, der bestemte, hvad der blev tilført retsbogen.

Dommeren meddelte dog vidnet afslutningsvist, at retsbogen ikke blev tilsendt hverken vidnet eller vidnets svigerfar!"

Bogomtale - "Strafansvar" af Vagn Greve & Jørn Vestergaard

"Strafansvar" er nu udkommet i 4. reviderede udgave på DJØF's Forlag, 257 sider hæftet, kr. 240 + moms.

Redaktøren, som ikke altid kan svinge sig op til begejstret omtale af lærebøger skrevet til "anvendelse i forskellige uddannelser", har denne gang læst det anmeldte værk med ægte interesse, særligt på grund af bogens afsnit om børn og unge.

For den, der har fulgt strafferettens udvikling siden slutningen af 1960'erne, er det pudsigt at opleve, at det forkætrede ungdomsfængsel, der blev afskaffet, **fordi** udviklingen var mod tidsubestemte straffe, **fordi** disse undertiden blev uforholdsmæssigt lange, og **fordi** ungdomsfængsler, i stedet for at rehabilitere de unge, ofte snarere fungerede som akademi for små forbryderspirer, nu er vendt tilbage som gammel vin på nye flasker, kaldet **ungdomssanktion**.

Bogens forfattere skriver udmærket og dækkende om de forskellige reaktioner, man kan benytte over for unge lovovertrædere, herunder også om ungdomskontrakter, konfliktråd og fra side 21 om ungdomssanktioner.

Forfatterne fremhæver side 24, at formålet med det indledende ophold på 2 måneder - eller indtil 2 måneder - på en sikret institution er at få standset kriminaliteten ved fjernelse fra bókalmiljøet, dels at få tilvejebragt grundlaget for den videre behandling.

Af side 25 fremgår det, at den tid, som den unge forud for dommen måtte have været varetægtsfængslet eller surrogatanbragt, ikke fradrages i længstetiden for den idømte ungdomssanktion, men at en forudgående varetægtsfængsling skal tages i betragtning ved fastsættelsen af de tidsmæssige og institutionsmæssige rammer for sanktionen.

Hvad stiller man op med de unge, der hellere vil have en tidsbestemt fængselsstraf end en - relativ - tidsubestemt ungdomssanktion?

Ja, i princippet skulle man jo ikke kunne blive "smidt ud af" og heller ikke obstruere sig ud af foranstaltningen.

Men der vil givet findes unge, der vil forsøge herpå, og hvor løsningen i sidste ende bliver, at man må opfylde deres inderste ønske om i stedet at få en ubetinget - men tidsbestemt fængselsstraf.

I perioden fra 1/7 2000 til begyndelsen af april 2002 blev der idømt ungdomssanktion i ca. 30 tilfælde. I halvdelen af sagerne havde de domfældte en anden etnisk baggrund end dansk.

Også inden for de mere almindelige sanktioner er bogen udmærket. Der er jo inden for de senere år kommet en straffuldbyrdslov, der i begrænset omfang giver mulighed for domstolsprøvelse af Kriminalforsorgens trufne afgørelser.

Det er interessant at læse, at prøveløsladelser ikke på samme måde som tidligere er den altovervejende hovedregel. Faktisk var andelen af afslag for de indsatte i lukkede fængsler i 2000 oppe på 33% og for arresthusene og Københavns Fængsler endnu højere, nemlig 42%, henholdsvis 35%.

I og med den begrænsede domstolsprøvelse må advokater i videre omfang indstille sig på rådgivning af klienter om straffuldbyrdsloven, og bogen giver en udmærket introduktion hertil.

Sidste del af bogen omhandler en kort gennemgang af udvalgte forbrydelsestyper som led i undervisningen af de studerende og omtales ikke nærmere her.

Bogen er forsynet med detaljeret indholdsfortegnelse og et dækkende stikordsregister og kan anbefales.

Årsberetning for Højesteret 2001

Går du med en dommer i maven, og det er der jo enkelte advokater der gør, er det værd at læse højesteretsdommer Niels Grubbes artikel, Advokat i Højesteret, side 15 i årsberetningen. Et citat fra indledningen:

"Man får et væsentligt mindre kontor. Man siger farvel til en stresset dagligdag og kampen mod de endnu ubesvarede telefonbeskeder og oplever for første gang i mange år at kunne tage på ferie med god samvittighed. Man forlader en verden, hvor høj personlig indtjening er et kriterium for succes – og det er godt, at man gør det, for ens indtjening falder drastisk...."

I det følgende fremhæver han, hvorledes man – i det mindste i Højesteret – grundigt forbereder sig ved at sætte sig ind i sagernes faktiske og retlige detaljer uden at blive forstyrret af andre gøremål. Han beskriver det værdifulde i at samarbejde i et kollegium, og slutter med at forsikre os andre om, at det er anderledes og det er spændende.

Fra side 26 er omtalt udvalgte sager.

Strafferetspsykiatrisk symposium, Hotel Hvide Hus i Ebeltoft 27. og 28. marts 2003

Rigsadvokaten udsender senest omkring årsskiftet en ny **rigsadvokatmeddelelse** vedrørende anklagemyndighedens behandling af sager vedrørende psykisk syge, mentalt retarderede og på anden måde psykisk afvigende kriminelle.

Rigsadvokatmeddelelsen vil samle og modernisere en lang række af de eksisterende regler, ligesom meddelelsen inddrager områder, som ikke tidligere har været omtalt, f.eks. behandling af sager vedrørende ændring eller ophævelse af en idømt særforanstaltning.

Rigsadvokatmeddelelsen vil således have betydning for alle afdelinger, der varetager behandling af retspsykiatriske patienter. På den baggrund har Retspsykiatrisk Interessegruppe besluttet at afholde et symposium over to dage, hvor hovedtemaet bliver drøftelse af den nye rigsadvokatmeddelelse.

Symposiet finder sted den 27. marts fra kl. 12.00 og den 28. marts til frokost.

Tilmelding med navn, stilling, adresse og telefonnummer til:

**Overlæge, dr.med. Jens Lund
Psykiatrisk Hospital i Århus,
Skovagervej 2
8240 Risskov.**

Kursusafgift kr. 2.500 indbetales på Jens Lunds giro nr. 398-4699.

Sidste frist for tilmelding er den 10. januar 2003.